

láním. Žalobci půjde zajisté o to, by bylo tím zabráněno dalšímu ohrožování a tím i další škodě nebo skutečné škodě vůbec, neboť není v každém případě jisto, zda žalovaný bude s to nahraditi skutečnou škodu. Není proto třeba, by žalobce vyčkal, až mu bude způsobena hmotná škoda a žaloval teprve potom i z důvodu §u 1330 druhý odstavec obč. zák., kdy požadované opatření nebude míti pravidelně praktického významu. Postačí proto k odsouzení žalovaného podle prosby žalobní zjištění, že učinil k několika osobám tvrzení uvedená ve výroku rozsudkovém, jichž nepravdivost byla mu podle zjištění známa, a že výroky ty jsou skutečně způsobilé ohroziti žalobce podle §u 1330 druhý odstavec, o čemž nelze pochybovati již vzhledem k zaměstnání žalobce jako obchodníka. V této možnosti ohrožení spočívá i příčinná souvislost postrádaná žalovaným v dovolání, nebylo proto třeba, by žalobce byl tvrdil skutečnou škodu, jež by s výroky těmi byla v téže souvislosti.

Čís. 6971.

Pro nicotnost terminových obchodů obilím v tuzemsku nezáleží na tom, zda terminové obchody jsou v cizině platné a zda byly sjednány cizozemcem s příslušníkem zdejšího státu.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1927, Rv I 1608/26.)

Proti žalobě o zaplacení pohledávky namítla žalovaná firma najmě, že pohledávka jest nežalovatelnou, ježto vznikla z bursovních obilních obchodů terminových, které byly zároveň obchody diferenčními. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalobkyni dlužno přisvědčiti, že nelze zde přihlížeti k ustanovení §u 10 zákona ze dne 4. ledna 1903, čís. 10 ř. zák. ani k §u 19 zák. ze dne 15. února 1922, čís. 69 sb. z. a n., jimiž prohlášeny jsou bursovní terminové obchody obilní za zapovězené, pokud se týče za neplatné, protože těmito zákonnými předpisy mohou stanovena býti pravidla jenom pro bursy tuzemské a nemají tudíž předpisy ty významu pro spor tuto projednávaný, kde obchody, které jsou předmětem sporu, byly ujednány na obilní burse v Chicagu, na které podle tam platných pravidel, jak sděleny byly odvolacímu soudu ministerstvem spravedlnosti v Praze (§§ 15, 296 a 297) omezení ve směru právě naznačeném vůbec není. Naproti tomu však soud odvolací, vzav v úvahu všechny skutkové okolnosti, jež bezvadně zjištěny byly procesním soudem stolice prvé, dospěl k témuž přesvědčení, jako tento soud, že obchody, k nimž došlo za obchodního spojení žalované se žalobkyní a z nichž vznikla pohledávka zažalovaná, byly vesměs obchody diferenčními a následkem toho nežalovatelnými. Žalobkyni dlužno sice přiznati, že ve spise odvolacím výstižně uvedla charakteristické známky takovéhoho diferenčního obchodu, ale zároveň dlužno odkázati ji na dotýčnou část rozhodovacích důvodů napadeného rozsudku, v níž procesní soud prvé stolice z výsledků, jichž docílil projednáním sporu, spolehlivě dovodil,

že jsou tu vesměs ony charakteristické známky obchodů diferenčních, a počínal si tudíž soud ten zcela správně, když obchody ony co do jich právních účinků postavil úplně na roveň sázkám a hrám (§§ 1271 a 1272 obč. zák.). I když se připustí, že Josef K. jako representant žalobkyně na pražském trhu nebyl zmocněn, aby podmínky obchodního spojení vůbec a pak jednotlivé obchody se žalovanou vyjednal — že tomu tak bylo, tomu nasvědčuje, že jmenovaný dotyčné návrhy učiněné žalovanou zasílal žalobkyni, která o nich rozhodovala definitivně — a že následkem toho obchody ty byly uzavřeny přímo mezi žalobkyní v New-Yorku a žalovanou, nemohl žádný z obchodů těch pokládán býti za uzavřený, dokud nedošlo žalované vyrozumění, že ten který její návrh byl přijat žalobkyní, z čehož plyne, že byly obchody ty uzavřeny v tuzemsku a že platí pro ně právo tuzemské. Ostatně, kdyby se i za to mělo, že smlouvy, o něž se zde jedná, byly uzavřeny v cizině, bylo by i tu nutno vzhledem k §u 37 ve spojení s §em 4 obč. zák. použití práva tuzemského, jakmile by smlouvy ty měly projevit své právní účinky též v tuzemsku. Okolnost, že žalovaná zažalovanou pohledávku uznala za svůj dluh, nemá té moci, by změnila právní povahu zažalované pohledávky (§ 1376 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nejvyššímu soudu postačí k právnímu posouzení věci skutečnost v dovolacím řízení nesporná, ježto dovolatel sám ji doznává, že žalovaná pohledávka vznikla z terminových obchodů se pšenicí. Nejvyšší soud vyslovil se o terminových obchodech s obilím v obdobné věci proti téže žalované firmě pod čís. 6124 sb. n. s., v kterémž sporu šlo takřka o týž skutkový děj, byl i o jiného žalobce, trvá i pro tento spor na názoru tehdy vysloveném a poukazuje dovolatele co do právního posouzení věci na ono rozhodnutí, jež uvedla žalovaná na konci dovolací odpovědi. Postačí proto úplně vyřízení dovolacího důvodu §u 503 č. 4, aniž zabýval se dovolací soud i důvody §u 503 čís. 2 a 3, ježto není třeba řešiti otázku, zda šlo též o diferenční obchody. Odvolací soud posoudil tudíž věc v podstatě správně potvrzením rozsudku zamítajícího žalobu, ovšem nesouhlasí nejvyšší soud s jeho názorem, že pro tento spor nemají významu § 10 zákona ze dne 4. ledna 1903, čís. 10 ř. zák. a § 19 zák. čís. 69/22 sb. z. a n., kterýž názor odvolací soud sám poráží dalším přesvědčením, že obchody, z nichž se dovozuje sporný nárok, sjednány byly v tuzemsku. Ale i kdyby toho nebylo, nelze shledati důsledným, příznává-li se žalovatelnost terminovým obchodům u nás přímo zakázaným jen proto, že byly sjednány s příslušníkem našeho státu v cizině, kde jsou dovolené, naproti tomu odepřeli se žalovatelnost diferenčním obchodům, jež podle tvrzení dovolatelova jsou v téže cizině platné a žalovatelné, u nás pak jen nežalovatelné. K dalším vývodům dovolatelovým doplňuje nejvyšší soud právní svůj názor vyslovený oním rozhodnutím poukazem na předpis §§ 37 a 4 obč. zák. Nezáleží na tom, zda obchody takové jsou v cizině uznány za platné

a že sjednány byly s příslušníkem našeho státu tamnějším občanem, neboť zásada §u 37 neplatí, odporuje-li jí předpis §u 4, totiž pokud obchody ty mají míti právní účín zároveň i v naší zemi. Pro území našeho státu jsou nároky ty nicotné, neboť zůstanou nároky ze zakázaných a právně neúčinných obchodů, a nemohl by nárok takový podle §u 81 čís. 2 a 4 ex. ř. vymáhán býti exekučně ani na základě cizozemského rozsudku.

Čís. 6972.

Válečné půjčky.

Bylo-li umluveno při uzavření zápůjčky na lombard válečných půjček, že splatnost zápůjčky má nastati teprve po vyplacení válečných půjček, nastala splatnost, jakmile bylo vzhledem k zákonu ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n., jisto, že válečná půjčka nebude vyplacena.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1927, Rv I 69/27.)

Žalobě banky o zaplacení zápůjčky, uzavřené na lombard válečných půjček, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolatel se ve sporu bránil proti nároku žalobnímu v podstatě způsobem trojím: jednak námitkou, že jeho osobní závazek za vrácení zápůjčky byl úmluvou vyloučen a že za dluh ze zápůjčky měla ručiti jen zástava, jednak námitkou, že odpůrkyně neuposlechla jeho příkazu, by úpisy válečných půjček prodala, konečně, že splatnost zápůjčky měla nastati teprve po vyplacení válečných půjček. Prvé dvě námitky jsou liché a plyne jejich lichost ze zjištění procesního soudu, dle něhož nedošlo ani k smlouvě o vyloučení osobního ručení ani k udělení příkazu, by úpisy válečných půjček byly prodány. Vzhledem k předpisům zákona ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. nemůže však obstáti ani námitka poslední, třebaže napadený rozsudek v tomto směru vychází ze zjištění, že k úmluvě, jak ji odvolatel tvrdí, mezi ním a odpůrkyní došlo. Zákonem tímto byla otázka válečných půjček rozřešena úplně a konečně v ten rozum, že válečné půjčky osobám se jměním přes 25.000 Kč zaplacený nebudou a netřeba vyčkávati jich výplatu a splatnost zápůjčky.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s. shledává dovolatel jedině v posouzení prokázané skutečnosti, že podle úmluvy měla býti sporná lombardní zápůjčka splatná teprve po vyplacení válečné půjčky. Z této úmluvy dovozuje předčasnost žaloby. Odvolací soud posoudil však věc správně po právní stránce. Především je přihlédnouti k tomu, že zažalovány jsou lombardní zápůjčky dané za příčinou úpisu jak třetí tak i osmé válečné půjčky, ze skutkového zjištění pak vyplývá, že zmíněná úmluva stala se za příležitosti úpisu jen třetí válečné půjčky. Co do sporné lombardní